

Handläggare
Jonas Arnqvist
Telefon: 0850828104**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2020-11-17 p.8

EU-policyarbete inom området digitalisering

Remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2020/671

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Justera beslutet omedelbart.

Anna Hadenius
FörvaltningschefMikael Nyberg
Avdelningschef

Bakgrund

Kommunstyrelsen har, till miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande, remitterat förslag till påverkansplan och övergripande position för Stockholms stads EU-policyarbete inom området digitalisering. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 2020-11-20.

Ärendet

Stadsledningskontoret föreslår att Stockholms stads övergripande position inom EU:s policy området digitalisering bygger på följande grundstenar:

- Stockholms stad stödjer EU:s ambition och ökade fokus på digitalisering

Stockholms stad har flera goda exempel där digitalisering i ordinarie verksamhet samt i projekt och innovationsinitiativ lett till ett positivt utvecklingsarbete. För att fortsatt kunna möta de ökade krav som stadens medborgare, näringsliv och besöksnärning ställer på förvaltningarnas och bolagens tjänster behöver arbetet med digitalisering ständigt utvecklas. Stödåtgärder och lagstiftning som stimulerar denna utveckling välkomnas. Det är dock viktigt att betona att de målsättningar som sätts behöver vara realistiska sett utifrån genomförbarhet och tid.

- Stockholms stad bedömer att EU underskattat kostnaderna och tiden som behövs för det digitala omställningsarbetet

Det är förvaltningarnas och bolagens samlade bedömning att EU kraftigt underskattar kostnaden för en omställning av den storlek som presenteras i exempelvis EU:s digitaliseringsstrategi. Utöver finansiella resurser saknar stadens verksamheter tidsutrymme, personella resurser och kunskapen för att genomföra de föreslagna insatserna inom utsatt tidsram. Omfattningen på detta omställningsarbete kan därmed komma att utgöra en utmaning för

Stockholms stad. EU:s prioritering av

- ny teknik,
- öppen data och
- cybersäkerhet

kommer att kräva nya arbetssätt, innovationer samt investeringar i nya system och ny teknik.

Den offentliga sektorn förväntas, enligt förslag till Datastrategi, leverera data till exempelvis den privata sektorn utan ersättning för nerlagd arbetsinsats. För att säkra hållbar finansiering av det digitala omställningsarbetet är det särskilt viktigt att EU tillgängliggör och tydliggör vilket stöd städer kan förvänta sig för att nå de utsatta målen i de aviserade förslagen.

Stockholms stad föreslår att incitament utvecklas på EU-nivå för att stödja affärsmodeller som gör det möjligt för den offentliga sektorn att finansiera leveransen av exempelvis processade datamängder så som kartprodukter och analyser för att på så vis få stöd till övrig datahantering så som exempelvis leverans av öppna grunddata.

Stockholms stads digitala omställning försvåras ytterligare om staden på grund av europeisk lagstiftning förhindras att nyttja marknadsledande tjänster från leverantörer i tredje land. EU:s inre marknad behöver stärkas och den europeiska konkurrenskraften ökas för att säkra ett digitalt oberoende EU men detta behöver göras i relation till den utveckling som sker utan för unionens yttre gränser.

- Stockholms stad betonar vikten av tillgång till operatörsneutral passiv fiberinfrastruktur för digitaliseringen

Denna behöva för att underlätta digitaliseringen av stadens olika verksamheter. Möjligheten för Stockholms stad att tillhandahålla en fiberinfrastruktur, som är tillgänglig och öppen på likvärdiga villkor, påverkas i stor utsträckning av EU och dess regulatoriska regelverk. Stockholms stad vill därför lyfta fram vikten av att i sitt EU-policyarbete fortsatt arbeta med att värna förutsättningarna för denna affärsmodell på EU-nivå.

- Stockholms stad betonar vikten av att tydliggöra skillnader och kopplingar mellan befintlig lagstiftning och kommande lagförslag

Kopplingen mellan befintlig lagstiftning (så som GDPR, ”En digital ingång till Europa” samt direktivet om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn) och de aviserade förslagen (bl.a. vitboken om AI och datastrategin) behöver tydliggöras eftersom oklarheter kan försvåra den offentliga sektorns digitala utveckling och implementering av ny EU-lagstiftning. Utöver detta behöver lagstiftning inom området digitalisering synkroniseras med övrig lagstiftning så att dessa inte är motstridiga.

- Stockholms stad behöver öka den interna samordningen och den externa samverkan för en framgångsrik, hållbar digital omställning

De föreslagna målsättningarna inom EU kommer att kräva ökad samordning och samarbete inom staden. Exempelvis finns stora utmaningar kring delning av data för analyser inom staden samt mellan Stockholms stad och externa aktörer.

För en framgångsrik, hållbar digital omställning krävs att Stockholms stad även arbetar nära nyckelaktörer: Region Stockholm, näringslivet dit Stockholms stad outsourcat leveransen av it-system, akademin, forskningsinstitut samt exempelvis offentliga myndigheter mellan vilka data köps och säljs. Utöver detta behöver dialog föras med nyckelaktörer så som DIGG – Myndigheten för digital förvaltning, Vinnova – Statens innovationsmyndighet, Infrastrukturdepartementet, SKR – Sveriges kommuner och regioner, samt europeiska, nationella och regionala nätverk med flera.

Utifrån ovan nämnda grundstenar behöver påverkansinsatser genomföras för att betona nödvändiga förändringar i EU:s förslag

för att ge Stockholms stad förutsättningar att på bästa sätt utföra den digitala omställningen.

EU:s förslag till revideringar av existerande lagar, nya lagar, strategier och handlingsplaner tangerar varandra i stor utsträckning och berör flertalet av stadens verksamheter. Beroende på omfattningen av varje enskilt förslag kommer insatserna att vara varierande men det är oavsett av särskild vikt att fastställa Stockholms stads övergripande position för att underlätta påverkansarbetet gentemot EU samt gentemot övriga identifierade nyckelaktörer.

Påverkansplanen för Stockholms stads EU-policyarbete inom området digitalisering presenterar en fördjupad bild över EU:s förslag till lagstiftning, direktiv, strategier och handlingsplaner och utvecklar stadens ståndpunkter inom området digitalisering utifrån redan presenterande förslag. Utöver detta kartlägger påverkansplanen nyckelaktörer med vilka Stockholms stad bör samverka i denna fråga. Påverkansplanen kommer att nyttjas som ett levande arbetsdokument, uppdaterat vid behov då ny information tillgängliggörs av exempelvis EU.

Staden tar nu fram ett program för kvalitetsutveckling som inkluderar innovation samt it och digitalisering. Det nya programmet för kvalitetsutveckling kommer även att kompletteras med styrdokument som exempelvis Riktlinjer för informationssäkerhet och Handlingsplan för Artificiell Intelligens (AI), Machine Learning (ML) och automatisering

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att fastslå Stockholms stads övergripande position rörande förslag inom EU:s prioriterade policyområde digitalisering samt att godkänna påverkansplanen för Stockholms stads EU-policyarbete inom området digitalisering, i enlighet med föreslagen påverkansplan.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen ser många vinster med digitalisering och ser positivt på de förslag som EU belyser. Förvaltningen vill samtidigt betona att prioriteringar ska vägledas av förutsättningar och långsiktiga behov för en hållbar utveckling i stadens alla verksamheter.

Underlaget i remissen (se bilagor) utgör en bra och läsvärd sammanfattning av initiativ inom digital utveckling på olika nivåer.

I en hållbar digital utveckling bör en kostnadseffektiv förvaltning ingå som en av hörnstenarna så att tyngdpunkten inte bara hamnar på utveckling. Detta för att kostnaden för digitala systems fortlevnad inte i onödan ska tynga verksamheterna. De gemensamma tekniska plattformar som tas fram eller redan nyttjas måste erbjuda verksamheterna enkel, kostnadseffektiv och säker drift på lång sikt, utan resurskrävande omkostnader vid till exempel uppdateringar och vidareutveckling.

För att ha möjlighet att komma till tals och påverka, behöver staden ha klart för sig vilka nyckelaktörer med vilka Stockholms stad bör föra dialog med för ett framgångsrikt, långsiktigt arbete med den digitala omställningen. Stockholms stad behöver öka den interna samordningen och den externa samverkan för en framgångsrik, hållbar digital omställning.

Miljöförvaltningen har antagit och arbetar aktivt med en lokal färdplan för digital utveckling. Planen pekar ut följande områden som särskilt angelägna: Digital miljö; Medarbetarskap, ledarskap och digital kompetens; Verksamhetsprocesser utifrån målgruppernas behov; Effektivt samarbete och kommunikation samt Strukturer för innovation och utveckling.

Den senaste tidens utveckling med bland annat ökat arbete på distans har ytterligare belyst betydelsen och nyttan av en allmän höjning av digital kompetens.

S L U T

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande Initiativärende Stockholms stads EU-policyarbete inom området digitalisering
2. Bilaga Påverkansplan EU-policy Digitalisering (KS2020 671)